

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษายกระดับพื้นฐาน ของภาคตะวันออก

ใบเฉพาะห้องศูนย์ข้อมูล
ภาคตะวันออก

วนิดา วงษ์นิล

74 000 8099

14 พ.ย. 2546

171066

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2546

ISBN 974-9604-07-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

(ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด)

..... กรรมการ

(ดร.วิมลรัตน์ จตุรนนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ และ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงงานวิจัยให้สำเร็จได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ให้ข้อมูลและตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอนโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและรวบรวมส่งคืนอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย คุณประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการศึกษา จนประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี

วนิดา วงษ์นิล

44921279 : สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา ; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร / การศึกษาขั้นพื้นฐาน / รูปแบบ / ภาคตะวันออก

วนิดา วงษ์นิล : รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของภาคตะวันออก

(THE MODEL OF BASIC EDUCATION CURRICULUM DEVELOPMENT IN THE EASTERN REGION) อ.ที่ปรึกษา : ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, ค.ศ., สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D.,

สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ศ., 178 หน้า. ISBN 974-9604-07-5

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของภาคตะวันออก ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 คน และศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบดังกล่าวจากฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอน จำนวน 378 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอเตอร์ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของภาคตะวันออก แต่ละด้านที่มีความสำคัญอันดับแรกได้แก่
 - 1.1 การเตรียมความพร้อม : ควรจัดให้มีกิจกรรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการชี้แจงให้ครู อาจารย์ ผู้เกี่ยวข้องรับทราบเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 การจัดทำสาระหลักสูตร : ควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ความพร้อมของโรงเรียน ด้านบุคลากร อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
 - 1.3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร : ควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้โดยจัดสภาพของโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้
 - 1.4 การดำเนินการใช้หลักสูตร : ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
 - 1.5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล : ควรส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานและติดตามผลการเรียนของนักเรียน
 - 1.6 สรุปผลการดำเนินงาน : สถานศึกษาควรจัดทำเอกสารรายงานผลการเรียนของนักเรียน ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองรับรู้
 - 1.7 ปรับปรุงพัฒนา : ควรติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการแล้วนำมาปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ
2. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของภาคตะวันออก พบว่ามีความเป็นไปได้ในระดับมาก

44921279 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION ;

M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD : CURRICULUM DEVELOPMENT / BASIC EDUCATION / THE MODEL / EASTERN
REGION

WANIDA WONGNIL : THE MODEL OF BASIC EDUCATION CURRICULUM
DEVELOPMENT IN THE EASTERN REGION. THESIS ADVISOR : PRASERT SOMPONGTAM,
Ph.D., SITTIPORN NIYOMSRISOMSAK, Ed.D., SOMPOCH ANEGSUKHA, Ed.D., 178 P.
ISBN 974-9604-07-5

The research objectives were to present the model of basic education curriculum development as viewed by 18 educational specialists. The feasibility study of the model investigated by 378 samples were drawn from assistants of academic department, the leaders of learning subject group, and teachers. The statistics used in this study were median, interquartile range, mean and standard deviation.

The results of this research revealed that

1. The appropriate model of basic education curriculum development in the Eastern Region, ranked by the importance of each particular aspect was :

1.1 Preparation : There should be a seminar and a workshop for teachers to understand the basic education curriculum.

1.2 Providing school curriculum : There should be an analysis of school environment, school readiness in personnel, materials and community resources to suit the needs of community.

1.3 Planning for implementation of curriculum : Schools should be arranged to have a learning climate and be adopted to modern resource centers of the community.

1.4 Curriculum implementation : Schools should follow the procedure of curriculum planning.

1.5 Supervision, follow – up and evaluation : Teachers should be encouraged to meet the school standard and to follow the students' achievement.

1.6 Conclusion : Schools should summarize the students' achievement reports to inform the parents.

1.7 Improving and developing : Schools should manages to follow the economic progress and then update their curriculum.

2. The result of the feasibility study of the model of basic education curriculum development in the Eastern Region was rated at high level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของงานวิจัย.....	4
คำถามของการวิจัย.....	4
กรอบความคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร.....	10
สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	18
การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
ขั้นตอนการวิจัย.....	74

บทที่

หน้า

เครื่องมือที่ใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	111
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผล.....	118
ข้อเสนอแนะ.....	134
บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก.....	143
ภาคผนวก ก.....	144
ภาคผนวก ข.....	148
ภาคผนวก ค.....	173
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอนในภาคตะวันออก.....	73
2	รายการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	75
3	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการเตรียมความพร้อม.....	81
4	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา...	84
5	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร.....	87
6	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร.....	92
7	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล...	93
8	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน.....	94
9	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านการปรับปรุงพัฒนา.....	95
10	ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมทุกด้าน.....	96
11	ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเตรียมความพร้อม.....	97
12	ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา.....	100
13	ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร.....	103
14	ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร.....	107
15	ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล.....	108
16	ค่าเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน.....	109

17	คำเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการปรับปรุงพัฒนา.....	110
----	--	-----

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
2 กระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร.....	15
3 การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา.....	24
4 รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP model.....	64